

Такризи

муқарризи расми Сафаров Ҷ.С. ба рисолаи Файззода Кишвар Шохпулод “Ҳалшавандагии масъалаи канории Дирихле ва Нейман барои системаи муодилаҳои умумии эллиптикии тартиби шаш дар ҳамворӣ, ки ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D060100 – «Математика, 6D060102 – муодилаҳои дифференсиалӣ, системаҳои динамикӣ ва идоракунии оптималӣ» пешниҳод шудааст.

Муодилаҳои навъи эллиптикӣ дар назарияи муодилаҳои дифференсиалӣ бо ҳосилаҳои хусусӣ мавқеи муҳимро ишғол мекунанд, чунки дар илмҳои табиатшиносӣ ва техникӣ бештар равандҳоеро тасвир менамоянд, ки онҳоро равандҳои статсионарӣ мегӯянд.

Масъалаҳои канории Дирихле ва Нейман яке аз масъалаҳои асосии муодилаҳо барои аниқ ва дурӯст тасвир намудани равандҳо тавассути ҳалли муодила мебошанд.

Тавре маълум аст, барои як муодила ё системаи муодилаҳои дифференсиалии одӣ масъалаи Коши ё масъалаи Дирихле дурӯст (корректӣ) гузошта шудаанд. Дар мавриди муодилаҳои дифференсиалӣ бо ҳосилаҳои хусусӣ бошад, проблемаи дурӯст гузошташудани масъалаҳо бо шартҳои аввала ё сарҳадӣ ба миён меояд.

Ҳанӯз соли 1948 А.В. Битсадзе барои системаи муодилаҳои мунтазам эллиптикӣ бо ҳосилаҳои хусусии тартиби 2-юм, ки дар намуди комплексӣ навишта шудаанд:

$$\frac{\partial^2 w}{\partial \bar{z}^2} = 0,$$

дар ин ҷо $z = x + iy$, $\bar{z} = x - iy$, $2\partial_{\bar{z}} = \partial_x + i\partial_y$ – оператори Коши-Риман, $w(z) = u(x, y) + iv(x, y)$ – функсияи номаълум, нишон додааст, ки дар доираи $|z| < 1$, масъалаи Дирихле ва Нейман нодурӯст гузошта шудааст. Ин масъалаҳо барои муодилаи навишташуда, ки онро муодилаи Битсадзе мегӯянд на танҳо масъалаи фредгольмӣ, балки нётерӣ низ намебошанд. Ядрои ин масъалаҳо – беохирченака мебошад. Барои як муодилаи эллиптикӣ дар ҳамворӣ шартҳои қавӣ эллиптикӣ будани он гузориши дурӯсти масъалаҳои канориро таъмин менамояд.

Ба омӯзиши масъалаҳои сарҳадии Дирихле ва Нейман барои системаи муодилаҳои эллиптикии хаттӣ ва ғайрихаттӣ сараввал И.Н. Векуа сар карда, баъдтар шогирдонаш Б.В. Боярский, А.И. Волперт, В.С. Виноградов, П.Т. Дибов, А.Ҷ. Ҷураев ва дигарон давом додаанд. Ин муаллифон таҳқиқоти масъаларо барои системаҳои муодилаҳои қавӣ (мунтазам) эллиптикӣ гузаронидаанд.

Дар корҳои Б.В. Боярский, омӯзиши масъала барои системаи муодилаҳои тартиби дуум дар корҳои П.Т. Дибов, барои системаи муодилаҳои тартиби шаш ва дар корҳои А.Ҷ. Ҷураев бошад, системаҳои тартиби $2m$ омӯхта шудаанд.

Диссертатсия ба омӯзиши ҳалли масъалаҳои сарҳадии Дирихле ва Нейман барои ситемаи муодилаҳои эллиптикии тартиби шашуми дар шакли комплексии

$$\sum_{n=-3}^3 a_n(z) \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^{3+n} \partial z^{3-n}} + b_n(z) \frac{\partial^6 \bar{w}}{\partial \bar{z}^{3-n} \partial z^{3+n}} + \sum_{0 \leq i+j \leq 5} a_{ij}(z) \frac{\partial^{i+j} w}{\partial \bar{z}^i \partial z^j} + b_{ij}(z) \frac{\partial^{i+j} \bar{w}}{\partial \bar{z}^i \partial z^j} = g(z), \quad (1)$$

навишташуда, бахшида шудааст, ки дар ин ҷо $z = x + iy$, $w(z) = u(x, y) + iv(x, y)$

$$\frac{\partial}{\partial \bar{z}} = \frac{1}{2} \left(\frac{\partial}{\partial x} + i \frac{\partial}{\partial y} \right), \quad \frac{\partial}{\partial z} = \frac{1}{2} \left(\frac{\partial}{\partial x} - i \frac{\partial}{\partial y} \right),$$

коэффитсиентҳои муодила аз синфи $C(\bar{D})$ ва $g(z) \in L^p(D)$, $2 < p < +\infty$, D – соҳаи маҳдуди сарбааст.

Масъалаи Дирихле. Функцияи $w(z)$ аз синфи $W_p^6(D) \cap C^2(\bar{D})$ ёфта шавад, ки дар дохили D ҳалли муодилаи (1) бошад ва дар сарҳади $D, \Gamma = \partial D$ шартҳои зеринро

$$w(z) \Big|_{\Gamma} = 0, \quad \frac{\partial w}{\partial n} \Big|_{\Gamma} = 0, \quad \frac{\partial^2 w}{\partial n^2} \Big|_{\Gamma} = 0, \quad (2)$$

қаноат кунонад, $\frac{\partial w}{\partial n}$ – ҳосила аз рӯи нормали беруна дар нуқтаҳои Γ мебошад.

Масъалаи Нейман. Ҳалли муодилаи (1) аз синфи $W_p^6(D) \cap C^2(\bar{D})$ дар дохили D ёфта шавад, ки дар сарҳади соҳаи D, Γ – шартҳои зеринро қаноат кунонад

$$\frac{\partial^j w}{\partial n^j} \Big|_{\Gamma} = 0, \quad j = 1, 2, 3.$$

Усули таҳқиқи масъала, ки аз корҳои И.Н. Векуа ибтидо мегирад, тавассути тасвири интегралӣ, ки онро баъзан методи функцияи Грин мегӯянд, ҳалли масъалаи таҳқиқшаванда бо таври эквивалентӣ ба муодилаҳои интегралӣ сингулярӣ аз рӯи соҳаи маҳдуд оварда шуда, баъдан ҳалшавандагии муодилаи интегралӣ сингулярӣ таҳқиқ карда мешавад.

Дар солҳои охир Г. Ҷангибеков масъалаи ҳалшавандагии муодилаҳои интегралӣ сингуляро аз рӯи соҳаи маҳдуд рушду такмил дода, шартҳои зарурӣ ва кифоягии эффективнокии нётеровӣ будан ва ҳисоб кардани формулаи индекси як қатор муодилаҳои интегралӣ сингуляро кор карда баромадааст.

Натиҷаҳои ба дастомадаро ӯ дар якҷоягӣ бо шогирдонаш Х.Г. Хуҷаназарова, Ҷ.М. Одинабеков, М.Ш. Зарифбеков ва Э.Д. Бобоев дар

масъалаҳои ҳалшавандагии Дирихле ва Нейманро барои системаи муодилаҳои тартиби ду ва чори намуди (1) таҳқиқ карда бо ёрии коэффитсиентҳои система формулаҳои ҳисоб кардани индекси масъаларо ёфтаанд.

Диссертатсия аз муқаддима, тавсифи умумии қор, ду боб, муҳокимаи натиҷаҳои ба даст омада, хулосаҳо, рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат аз 89 номгуй буда, 113 саҳифаи чопи компютериро дар бар гирифта дар LATEX ҳуруфчинӣ шудааст, иборат мебошад.

Дар муқаддима, тафсири адабиётҳои вобаста ба масъалаи таҳқиқшаванда, мубрамияти мавзӯи таҳқиқот ва дараҷаи таҳқиқи мавзӯӣ, мақсади таҳқиқот ва навгониҳои илмӣ ҳосилшуда, интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия ва мазмуни мухтасари таҳқиқот оварда шудааст.

Боби якуми диссертатсия ба таҳқиқи масъалаҳои (2), (3) дар мавриди бефосила будани коэффитсиентҳои муодилаи (1) бахшида шудааст.

Боби дуюми диссертатсия ба таҳқиқи масъалаҳои (1), (2), (3) дар мавриди коэффитсиентҳои муодила нуктаи қаниши номуайинии маҳдуд дошта (яъне $z/|z|$ ва $\bar{z}/|z|$), гузаронида шудааст.

Боби якум аз чор параграф ва 12 зерпараграфҳо иборат мебошад.

Параграфи якуми ин боб характери ёрирасон дорад, ки дар он мафҳумҳои фазоҳои функционалии истифодашуда, теоремаҳо ва формулаҳои асосии аз назарияи операторҳои нётерӣ дар фазои банаҳӣ оварда шудааст.

Дар параграфи дуюми боби якум ҳалшавандагии масъалаҳои (1), (2), (3) дар мавриди коэффитсиентҳои муодилаи (1), $a_0(z) = a(z)$, $b_{-3}(z) = b(z)$ ва дигар коэффитсиентҳои қисми асосӣ баробари нул будан омӯхта шудааст, яъне барои муодилаи дукомпонента (қисми асосӣ ду аъзо дорад).

Ҳалли масъалаи Дирихлеро мавриди омӯзиш қарор дода бо ёрии формулаи тасвири интегралӣ Векуа ҳалли масъала ба таври эквивалентӣ, ба муодилаи интегралӣ сингулярӣ оварда мешавад. Дар ин ҷо айнан техникаеро, ки барои системаи муодилаҳои эллиптикӣ тартиби дуюм иҷро кардаанд истифода бурда, масъаларо ҳал кардаанд.

Нишон дода шудааст, ки шарт $|a(z)| \neq |b(z)|$ барои нётеровӣ будани масъала зарур ва кифоя мебошад. Мавриди $|a(z)| > |b(z)|$ масъала фредгольмӣ буда, дар ҳолати $|a(z)| < |b(z)|$ масъала нётеровӣ мебошад ва индекс бо формулаи зерин ёфта мешавад

$$\kappa = \frac{3}{\pi} [\arg a(t)]_{\Gamma}.$$

Барои ҳалли масъалаи Нейман бошад, ба ҷойи тасвирии интегралӣ Векуа, тасвири функцияҳоеро месозанд, ки шартҳои масъаларо қаноат мекунонад. Бо ёрии тасвири функцияи сохташуда ҳалшавандагии масъалаи

Нейман ба таври эквивалентӣ ба муодилаи интегралӣ сингулярӣ оварда мешавад, ки он ба монанди ҳалли масъалаи Дирихле таққиқ карда мешавад.

Дар параграфи сеюми ин боб ҳалли масъалаҳои (1), (2), (3) барои системаи муодилаҳои эллиптикии ҳашт компонента, бо коэффисиентҳои $a_0(z), b_0(z), a_2(z), b_2(z), a_3(z), b_3(z), a_4(z), b_4(z)$ дида баромада шудааст (боқимонда коэффисиентҳои қисми асосӣ баробари нул).

Шарти эллиптики будани системаро истифода карда матритсаи полиномалии назди коэффисиентҳои қисми асосии $G_z(\sigma)$ – ро сохта вобаста аз аломати $\det G_z(\sigma) \neq 0$, ду маҷмуҳои G^+, G^- сохта мешаванд.

Дар ин маҷмуҳо муносибатҳои гомотопиро ҷорӣ намуда чор синфҳои гомотопии компонентаҳои сарбаста v_k ($k = 0, 1, 2, 3, 4$) – ро ҷудо мекунанд.

Агар матритсаи $G(z) \in G^+$ бошад, он гоҳ G^+ таалуқи синфи v_j мешавад, танҳо ва танҳо дар мавриде, ки нобаробарии зерин иҷро гардад

$$\Delta_j(z) > M(z) + \left(M^2(z) + \sum_{n=0}^3 |\mu_{jn}(z)|^2 - |\lambda_{jn}(z)|^2 \right)^{1/2}, \forall z \in \bar{D} \quad (4)$$

$$\lambda_{jn} = \bar{a}_j a_n - b_j \bar{b}_n, \mu_{jn} = \bar{a}_j b_n - b_j \bar{a}_j, \Delta_n(z) = |a_n(z)|^2 - |b_n(z)|^2, \\ n = 0, 1, 2, 3, 4, M(z) = \max_{|t|=1} [(a_1 \bar{a}_0 - b_1 \bar{b}_0 + a_2 \bar{a}_1 - b_2 \bar{b}_1 + a_3 \bar{a}_1 - \\ - b_3 \bar{b}_1)t + (a_2 \bar{a}_0 - b_2 \bar{b}_0 + a_3 \bar{a}_1 - b_3 \bar{b}_1)t^2 + (a_3 \bar{a}_0 - b_3 \bar{b}_0)t^3].$$

Барои масъалаи Дирихле вобаста аз шартҳои (4) ҳосил мекунанд:

- 1) нобаробарии (4) мавриди $j = 0$, шарти зарурӣ ва кифоягии фредгольмӣ будани масъала мебошад;
- 2) нобаробарии (4) барои $j = 1, 2, 3$ шарти зарурӣ ва кифоягии нётеровии масъала бо шарти иловагии $\mu_{jn}(\tau) \neq 0, \forall \tau \in \Gamma$ буда ва индекси масъала бо формулаи

$$\kappa = -2j \ln d_\Gamma \mu_{j0}(\tau)$$

ҳисоб карда мешавад.

Айнан ҳамин гуна натиҷаҳо барои масъалаи (1), (3) низ ҳулосабарорӣ карда мешавад.

Дар параграфи чорум масъалаҳои (1), (2), (3) барои системаи намуди умумӣ, дар шакли комплексӣ, таққиқ карда шудаанд, яъне барои муодилаи дорой ҷаҳордах компонента мебошад.

Натиҷаҳои параграфҳои пешина дар ин параграф густариш дода мешаванд.

Барои ин вобаста аз синфҳои гомотопӣ, ки бо ёрии аломати детерминанти матритса – функцияи коэффисиентҳои қисми асосӣ муодила сохта мешаванд, шартҳои зарурӣ ва кифоягии нётеровӣ будани масъалаҳои Дирихле ёфта шуда ва формулаи индекси масъала ҳосил карда шудааст.

Натиҷаҳои ба даст омада ба монанди натиҷаҳои параграфи сеюм мебошанд. Барои масъалаи Нейман бошад, ба монанди параграфи пешина тасвири интегралӣ шартҳои масъалаи Нейман бо ёрии функсияи Грин барои муодилаи $\frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} = 0$ сохта шудаанд.

Боби дуюм аз ду параграф ва шаш зерпараграфҳо иборат мебошад. Дар ин боб ҳалшавандагии масъалаҳои Дирихле ва Нейман барои ҳолати коэффитсиентҳои қисми асосии муодилаи (1), ки дорои каниши навъи номуайинии маҳдуд $(\bar{z}/|z|, z/|z|)$ доштан таҳқиқ карда шудаанд.

Дар параграфи 2.1 муодилаи (1) бо қисми асосии намуди

$$a(z) \frac{\partial^6 \omega}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} + (\bar{z}/|z|)^n b(z) \frac{\partial^6 \bar{\omega}}{\partial \bar{z}^6} + \dots = g(z), \quad (5)$$

омӯхта шудааст, ки функсияҳои $a(z), b(z)$ бифосила дар доираи $|z| \leq 1$ мебошанд.

Аён аст, ки коэффитсиенти назди аъзои дуюм дар нуқтаи $z = 0$ каниши бартаарафнашавандаро дорад.

Азбаски ҳалшавандагии масъала аз аъзоҳои қисми асосии муодила (бо ҳосилаҳои тартиби шаш) вобаста мебошад, пас дар §§2.1.2 муодилаи дифференсиалии моделии зерин омӯхта шудааст

$$a(0) \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} + (\bar{z}/|z|)^n b(0) \frac{\partial^6 \bar{w}}{\partial \bar{z}^6} = g(z). \quad (5')$$

Ин муодила тавассути тасвири интегралӣ ба муодилаи интегралӣ сингулярии дученака бо характеристикаи ҷуфт оварда мешавад, ки шомили муодилаҳои интегралӣ сингулярӣ мебошад, ки дар корҳои Ҷангибеков Г. омӯхта шудааст.

Дар муодилаи интегралӣ сингулярии дученака ишоратҳои $\lambda = b(0)/a(0)$, дар мавриди $n = 2$ будан иҷро намуда функсияи зерин интегралро дар якҷоягӣ бо қисми рости $g(z) = g(z)/a(0)$ ба қатори Фурье чудо намуда шартҳои зарурӣ ва кифоягии нормали ҳалшавандагии муодилаи интегралӣ сингуляро ёфта индекси муодила ҳисоб карда шудааст.

Билохира барои ҳалшавандагии масъалаи Дирихле барои муодилаи (5') дар мавриди $n = 2$ ҳосил шудааст: барои нётеровӣ будани масъалаи Дирихле барои муодилаи моделии (5) зарур ва кифоя аст, ки шартҳои

$$a(0) \neq b(0), \quad |\lambda| \neq R_{2/p}(k), \quad k \geq -2,$$

иҷро гардад, индексҳои масъала бо формулаҳои зерин ёфта мешаванд

$$\kappa_{2/p}(\lambda) = \begin{cases} -2\mu_{2/p}(\lambda), & \text{агар } |\lambda| < 1, \\ 2(6 - 2\mu_{2/p}(\lambda)), & \text{агар } |\lambda| > 1, \mu_{2/p}(\lambda) \neq 3 \\ 7, & \text{агар } \mu_{2/p}(\lambda) = 3. \end{cases} \quad (6)$$

Дар ин чо

$$R_{2/p}(k) = \sqrt{1 - \frac{(2(1 - 2/p))}{(k - 2/p)(k + 4)}}. \quad (6')$$

Акнун барои таҳқиқи масъалаи Дирихле барои муодилаи аввала (5), ҳалшавандагии масъаларо, ба муодилаи интегралӣ сингулярӣ бо коэффисиентҳои $a(z)$ ва $b(z) \left(\frac{\bar{z}}{|z|}\right)^n$ меоварад. Баъд методи факторизатсияро барои операторҳои дученакаи интегралӣ сингулярӣ бо коэффитсиентҳои канишнок дар мавриди $n = 2$ исбот карда дар натиҷа ҳосил мекунад.

Теорема 2.1.3. Барои он ки масъалаи Дирихле барои муодилаи (1), ҳангоми $n = 2$ нётерови бошад зарур ва кифоя аст, ки шартҳои зерин иҷро шаванд:

1. $|a(z)| \neq |b(z)|$ мавриди $|\lambda| < 1, a(t) \neq 0, |t| = 1$.
2. $|\lambda| \neq R_{2/p}(k), \quad k \geq -2,$

Дар айни ҳол индекси масъала κ бо формулаи зерин ёфта мешавад.

$$\kappa = -6 \operatorname{Ind}_{|t|=1} a(t) + \kappa_{2/p}(k),$$

ки $R_{2/p}(k)$ бо формулаи (6') муайян мешавад.

Дар параграфи 2.2-и боби ду, натиҷаҳои дар параграфи 2.1. ба даст омада барои масъалаи Дирихле ва Нейман барои баъзе синфҳои системаҳои муодилаҳои (1) бо қисми асосии

$$a(z) \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} + b(z) \frac{\partial^6 \bar{w}}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} + (z/|z|)^n c(z) \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^6} + (\bar{z}/|z|)^n d(z) \frac{\partial^6 \bar{w}}{\partial z^6} + \dots = g(z), \quad (7)$$

мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст.

Аз эллиптики будани муодила бармеояд, ки детерминанти матрица-функсияҳои назди коэффитсиентҳо

$$\det F_z(t) \equiv |a(z) + c(z)t|^2 - |b(z) + d(z)t|^2 \neq 0, \quad \forall z \in \bar{D}, \\ t = \sigma^3 / \bar{\sigma}^3, \quad |t| = 1.$$

Вобаста аз аломати $\det F_z(t)$ ду синфҳои гомотопӣ $F^+(F^-)$ бо компонентҳои $\gamma_k, k = 0, 1$ ҷудо карда мешаванд, ки синфи системаи пурраи F^+ —ро ташкил медиҳанд.

Нишон дода мешавад, ки барои синфҳои гомотопи $\gamma_k, k = 0, 1$ нобаробариҳои зерин ҷой доранд:

$$|\Delta_1(z)| > |\lambda(z)| + |\mu(z)|, \quad \forall(z) \in \bar{D}, \quad (8)$$

$$|\Delta_2(z)| > |\lambda(z)| + |\mu(z)|, \quad \forall(z) \in \bar{D}, \quad (9)$$

$$\Delta_1(z) = |a(z)|^2 - |b(z)|^2, \quad \Delta_2(z) = |d(z)|^2 - |c(z)|^2, \\ \lambda(z) = \overline{a(z)c(z)} - b(z)\overline{d(z)}, \quad \mu(z) = a(z)\overline{d(z)} - \overline{b(z)c(z)}.$$

Мувофиқи синфҳои гомотопӣ γ_0, γ_1 системаи эллиптикии (1) ба таври эквивалентӣ ба яке аз намудҳои

$$\Delta_1(z) \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} + (z/|z|)^n \lambda(z) \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^6} + (\bar{z}/|z|)^n \mu(z) \frac{\partial^6 \bar{w}}{\partial z^6} + T_1 w = g_1(z), \quad (10)$$

$$\mu(z) \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} + \lambda(z) \frac{\partial^6 \bar{w}}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} + (\bar{z}/|z|)^n \Delta_2(z) \frac{\partial^6 \bar{w}}{\partial z^6} + T_2 w = g_2(z) \quad (11)$$

оварда мешавад.

Боз тавассути тасвири интегралӣ Векуа бо ёрии функсияи Грин масъалаи Дирихле барои доираи $|z| \leq 1$ ба ду муодилаҳои интегралӣ сингулярӣ оварда мешавад, ки дар қорҳои Қангибеков Г. омӯхта шудааст.

Ишоратҳои зеринро қабул мекунам:

$$R_p(k) = \sqrt{1 - \frac{2n(1 - 2/p)}{(k + 2/p)(k + 2/q - n)}}, \quad k \geq n_0,$$

$$k \neq \frac{n}{2}(1 + \text{sign} n) - 1, \quad 1/p + 1/q = 1, \quad n_0 = \left[\frac{n-1}{2} \right] - \text{бутун},$$

$$\Lambda = \begin{cases} \frac{\Delta_1(0)}{\mu(0)}, & \text{агар (10) иҷро шавад,} \\ \frac{\mu(0)}{\Delta_2(0)}, & \text{агар (11) иҷро шавад.} \end{cases}$$

Ба воситаи $\mu_p(\Lambda)$ ададҳоеро ишора мекунам, ки дар мавриди $|\Lambda| < 1$, $\mu_p(\Lambda) = k$, ки барояшон $R_p(k) < |\Lambda|$ ва барои $|\Lambda| > 1$, барояшон $R_p(k) > |\Lambda|$.

Агар $n \geq 0$ бошад, он гоҳ ададҳои зеринро дохил мекунам:

$$\kappa_p(\lambda) = \begin{cases} -2\mu_p(\Lambda), & \text{агар } |\Lambda| = 1 \\ 2n - 2\mu_p(\Lambda), & \text{агар } |\Lambda| > 1 \text{ ва } \mu_p(\Lambda) \neq \frac{n}{2}, \\ n + 1, & \text{агар } |\Lambda| > 1 \text{ ва } \mu_p(\Lambda) = \frac{n}{2}. \end{cases}$$

Агар $n \leq -1$ бошад, он гоҳ

$$\kappa_p(\Lambda) = \begin{cases} -2\mu_p(\Lambda), & \text{агар } |\Lambda| < 1 \text{ ва } \mu_p(\Lambda) \neq \frac{n}{2}, \\ 2n - 2\mu_p(\Lambda), & \text{агар } |\Lambda| > 1, \\ n + 1, & \text{агар } |\Lambda| < 1 \text{ ва } \mu_p(\Lambda) = \frac{n}{2}. \end{cases}$$

Натиҷаҳои зеринро исбот карда шудааст.

Теоремаи 2.2.1. *Бигзор дар муодилаи (7) $n = 0$ бошад. Барои он, ки масъалаи Дирихле барои муодилаи (7) нётеровӣ бошад зарур ва кифоя аст, ки шартҳои зерин иҷро шаванд:*

$$|\Delta_1(z)| > |\lambda(z)| + |\mu(z)|, \quad \forall(z) \in \bar{D}, \quad (12)$$

$$|\Delta_2(z)| > |\lambda(z)| + |\mu(z)|, \quad \forall(z) \in \bar{D}, \quad \mu(t) \neq 0, \quad t \in \Gamma. \quad (13)$$

Он гоҳ дар мавриди шарти (12) масъала фредголмӣ ва дар мавриди шарти (13) масъала нётеровӣ буда индекси κ

$$\kappa = -2 \operatorname{Ind} \mu(t).$$

Дар мавриди $n \neq 0$ ва $\lambda(0) = 0$ нишон дода шудааст, ки масъалаи Дирихле барои муодилаи (7), нётеровӣ мешавад, агар шарти теоремаи 2.2.1 иҷро гардад, он гоҳ индекси масъала бо формулаи

$$\kappa = 2 \operatorname{Ind}_{\Gamma} \mu(t) + \kappa_p(\lambda)$$

ҳисоб карда мешавад.

Масъалаи Нейман бошад ҳамин таври дар боло қайдшуда омӯхта мешавад.

Ҳамаи натиҷаҳо, ки дар диссертатсияи Файззода Кишвар Шохпулод ҳосил карда шудаанд, навгонӣ буда, исботи онҳо шубҳанок намебошанд.

Мавзӯи диссертатсия ба шаҳодатномаи ихтисоси доктори фалсафа (Ph.D) – доктор аз рӯи 6D060100 – «Математика, 6D060102 – муодилаҳои дифференсиалӣ, системаҳои динамикӣ ва идоракунии оптималӣ мувофиқат мекунад.

Дар охир фикрҳои дар боло баён шударо ҷамъбаст намуда қайд мекунем.

- Рисолаи Файззода Кишвар Шохпулод кори ба анҷомрасидаи илмӣ-квалификасионӣ ба ҳисоб меравад.
- Натиҷаҳои дар рисола ҳосилшуда нав буда аз он шаҳодат медиҳанд, ки докторант дар таҳқиқи масъалаҳои актуалии назарияи системаи муодилаҳои дифференсиалии бо ҳосилаи хусусии тартиби олии навъи эллиптикӣ дар ҳамворӣ саҳми муаяйн дорад.
- Натиҷаҳои асосии илмии рисола дар 9 корҳои муаллиф, ки 5 тоаш дар маҷалаҳои тақризишавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷоп расиданд ва дар конференсияҳои байналмиллалӣ ва ҷумҳуриявӣ баромад карда шудаанд.
- Дар корҳои якҷоя бо муаллифи дуҷум пешниҳод гардида, ҳамаи ҳисобкунӣҳо ва исботи пурраи теоремаҳо пурра ба диссертант таалук дорад.
- Методҳои дар диссертатсия истифодашуда ва натиҷаҳои дар он ҳосилшударо дар таҳқиқи масъалаҳои Дирихле ва Нейман барои системаҳои эллиптикии тартиби аз шаш калонтар низ истифода бурдан мумкин аст.

Дар кори иҷрошуда баъзе камбудӣҳо аз ҷумла дар раванди нашр ва дар ҷумлабандӣ ба хатогиҳои техникӣ роҳ дода шудааст, ки ба мазмуну мундариҷаи диссертатсия таъсири манфӣ намерасонанд. Ба ғайр аз ин дар қор боз камбудӣҳои зерин ба назар мерасанд:

1. Дар саҳифаи 25 зерхати аз ҳама поён: бояд, ки ба ҷои параметри ҳақиқии ξ , чунин бошад: параметрҳои ҳақиқии ξ^1, ξ^2 .
2. Дар саҳифаи, 52 ба ҷои $\Delta^m w = \frac{\partial^m w}{\partial \bar{z}^m \partial z^n} = 0$ бояд, ки $\Delta^3 w = \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^3 \partial z^3} = 0$ бошад.
3. Дар навишти муодилаи (1.4.2) дар ҷамъшавандаи дуҷуми қисми асосии зери сумма, бояд, ки $\Delta^3 w = \frac{\partial^6 w}{\partial \bar{z}^{3-n} \partial z^{3+n}}$ бошад.
4. Дар формулаи (2.1.5) ба ҷои $\frac{\partial^6 w}{\partial z^6}$ бояд, ки $\frac{\partial^3 w}{\partial z^3}$ бошад.

Автореферат мундариҷаи диссертатсияро дуруст инъикос менамояд.

Ҳамин тавр диссертатсияи Файззода Кишвар Шохпулод дар мавзӯи “Ҳалшавандагии масъалаҳои канории Дирихле ва Нейман барои системаи муодилаҳои умумии эллиптикии тартиби шаш дар ҳамвори”, таҳқиқоти ба анҷомрасида буда ҳамаи талаботҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D060100 – «Математика, 6D060102 – муодилаҳои дифференсиалӣ, системаҳои динамикӣ ва идоракунии оптималӣ ҷавобгӯ буда тавсия медиҳем, ки муаллифи он меарзад, ки сазовори унвони доктори фалсафа (Ph.D) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D060100 – математика, 6D060102- муодилаҳои дифференсиалӣ, системаҳои динамикӣ ва идоракунии оптималӣ шавад.

Доктори илмҳои физикаю математика,
профессори кафедраи таҳлили математикӣ
ва муодилаҳои дифференсиалӣ

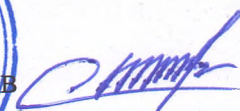

Сафаров Ҷумабой

Суроға: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон ш. Бохтар кучаи Айни 67,
Тел: (+992) 917079640; e-mail: safarov-5252 @ mail.ru

Имзои Ҷ. Сафаровро тасдиқ мекунам

Сардори шуъбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДБ ба номи Носири Хусрав

Исозода Т.И.

10.03.2025